

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola a Mateřská škola, Trstěnice, okres Znojmo

Trstěnice 200, 671 71 Hostěradice

Identifikátor školy: 600 127 788

Termín konání inspekce: 22. leden – 24. leden 2001

Čj.	126 9/2001-05092
Signatura	ol6zu101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola, Trstěnice, okres Znojmo je společným zařízením, které sdružuje základní školu (39 žáků), jednu třídu mateřské školy (27 zapsaných dětí) a školní družinu, která má jedno oddělení. Zřizovatelem je Obec Trstěnice, okres Znojmo. Základní škola je trojtřídní - v jedné třídě jsou spojené dva ročníky (2. roč. a 4. roč.). Třetí ročník v letošním školním roce na škole není.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

V rámci orientační inspekce ČŠI hodnotila kvalitu, průběh a podmínky výchovně vzdělávací činnosti v mateřské škole a kvalitu, průběh a podmínky vzdělávání v předmětech matematika, český jazyk a německý jazyk na základní škole.

Mateřská škola

Východím materiálem pro plánování a přípravu vzdělávací činnosti je Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy. Tento materiál tvoří základ pro tematicky zaměřené celky, které si učitelky rozpracovaly do týdenních plánů. Všechny složky vzdělávací činnosti jsou v nich zahrnuty rovnoměrně. Vybrané cíle jsou začleněny pod určitá témata, zamýšlené integrované celky však netvoří. Úkoly a cíle jsou spíše obecné, nejsou vždy diferencovány vzhledem k věkovým a individuálním schopnostem dětí, často jsou zaměřovány s obsahem plánovaných činností. Chyběla jejich logická návaznost a motivační propojenost na praktické zkušenosti a poznatky dětí. Bezprostřední příprava učitelek na řízení i spontánní činnosti nebyla dostatečně promyšlená a cílevědomá. Stanovené cíle nevycházely z individuálních možností a předpokladů dětí a nebyly vždy přiměřené.

Výchovně vzdělávací činnost zajišťují pedagogické pracovnice, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V rámci dalšího vzdělávání absolvovaly kurs „Prevence poruch řeči“ a získané poznatky se snaží aplikovat ve výchovně vzdělávací činnosti. Pracovní doba učitelek je rozvržena funkčně ve prospěch individuální práce s dětmi a s ohledem na zajištění jejich bezpečnosti. Doba souběžného působení však nebyla vždy efektivně využita ke zkvalitnění výchovně vzdělávací činnosti.

Mateřská škola je umístěna ve společné budově se ZŠ. Děti mají k dispozici dvě prostorné, funkčně vybavené herny a sociální zázemí. Samostatnou ložnici pro odpolední odpočinek dětí škola nemá. Prostory tříd jsou rozčleněny do hracích koutů, které však nepůsobí příliš podnětně. Vybavení hračkami, pomůckami, didaktickou technikou i dětskou literaturou je spíše průměrné. Stávající fond odborné literatury je poněkud zastaralý. Svačiny a obědy se dětem podávají ve školní jídelně, která je společná pro ZŠ i MŠ. Organizované přechody dětí na svačinu do suterénu budovy, značně narušovaly výchovně vzdělávací činnost a vedly ke zbytečným prostojeům. Školní zahradu, jejíž vybavení je standardní, děti pravidelně využívají k rozvoji rekreačních a relaxačních činností. Prostředí školy je čisté, avšak aktivní spoluúčast dětí na jeho úpravě a estetice není příliš zřejmá.

Spontánní a řízené činnosti byly nevyvážené, krácena byla také délka pobytu venku. Pitný režim je zaveden, avšak nebyl přirozeně využíván v průběhu celého dne. Individuální potřebu spánku dětí učitelky nerespektovaly, nabídka alternativních programů pro nespící děti chyběla.

Řízené činnosti probíhaly formou klasického zaměstnání. Děti většinou plnily pokyny a úkoly zadané učitelkou ve stejném čase a tempu. Požadavky kladené na děti nebyly výrazněji diferencovány vzhledem k individuálním schopnostem a předpokladům. Vzdělávací činnosti

byly navozeny vnějšími podněty, převažovaly v nich frontální metody a formy práce založené na verbálním projevu učitelek. Při organizaci činností docházelo často ke zbytečným prostojeům, tím i k omezování aktivity a samostatnosti dětí. Organizace, zvolené metody a formy práce, ve kterých převládala rutina a stereotyp, neumožňovaly dětem aktivní spoluúčast. Méně pozornosti věnovaly učitelky vedení dětí ke vzájemné spolupráci.

Spontánním činností nebyl vymezen dostatečný časový prostor, délku her určovaly učitelky. Možnost volby mezi spontánními a řízenými činnostmi v průběhu celého dne byla omezena společně organizovanou řízenou činností. Organizované přechody mezi jednotlivými činnostmi většinou neumožňovaly dětem započatou činnost dokončit. Učitelky do her dětí příliš nezasahovaly, poněkud podcenily význam a roli dospělého při obohacování her.

Upevňování hygienických a společenských návyků i rozvoji samostatnosti při sebeobsluze věnovaly učitelky dostatečnou pozornost. Na přípravě stolování se děti spolupodílely, kultura stolování však byla spíše průměrná.

Činnosti dětí učitelky motivovaly, využívaly zejména vstupních motivačních metod. Děti hodnotily převážně pozitivně, oceňovaly jejich dílčí úspěchy. Nedovedly však k udržení zájmu a aktivity dětí využít jejich vnitřní motivace k činnostem. Hodnocení bylo zaměřeno především na všechny děti, chybělo adresné hodnocení konkrétních projevů, vedení k sebehodnocení a k hodnocení ostatních. Menší prostor měly děti pro rozvoj samostatného myšlení a rozhodování. Opakování a procvičování získaných poznatků probíhalo někdy stereotypně, prostřednictvím neadresně kladených otázek. Většinou prověřilo pouze poznatky aktivnějších dětí. Motivace, vzhledem k tomu, že nevycházela z praktických zkušeností a prožitků, děti příliš nestimulovala.

Ve třídě byla poměrně rušná atmosféra, děti hlasitě komunikovaly mezi sebou navzájem i s učitelkou. Chybělo důsledné vedení k akceptování dohodnutých pravidel, zejména systematické vedení ke vzájemné ohleduplnosti a přiměřené toleranci. Verbální komunikace učitelek a dětí byla nevyvážená, učitelky často přebíraly aktivitu na úkor dětí.

Řízené i spontánní činnosti měly z hlediska plánování a přípravy, organizace, forem, zvolených metod práce a podmínek psychohygienických pouze vyhovující úroveň. Materiální podmínky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace byly průměrné. Personální zajištění výchovně vzdělávací činnosti je velmi dobré.

Celkově byla kvalita výchovně vzdělávací činnosti v mateřské škole průměrná.

Základní škola

Výuka sledovaných předmětů je realizována v souladu se schváleným vzdělávacím programem Základní škola, č.j. 16 847/96-2. Časová dotace všech sledovaných předmětů odpovídala příslušnému učebnímu plánu a členění učiva do jednotlivých ročníků korespondovalo s osnovami jednotlivých předmětů. Všichni učitelé vyučují podle pečlivě zpracovaných časově tématických plánů, což zajišťuje kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy, byly reálné a většinou byly v hodinách splněny. Příprava pedagogů na vyučování byla pečlivá a v převážné části sledované výuky velmi dobře promyšlená. K obsahové duplicitě při plánování výuky nedochází.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících, kteří zajišťují výuku sledovaných předmětů je v souladu s právními předpisy, což se pozitivně projevilo na kvalitě výuky.

Ve škole je dostatek prostor vhodných pro realizaci vzdělávacího programu. Učebny byly světlé, čisté, prostorné, účelně vybavené, podnětné a estetické. Učitelé mají k dispozici dostatečné množství pomůcek, literatury a didaktické techniky. Pomůcky jsou postupně, dle finančních možností, modernizovány a doplňovány. Výpočetní technikou škola vybavena

není. Tato skutečnost žáky poněkud znevýhodňuje v porovnání se žáky škol, které výpočetní technikou disponují. Rovněž z dotazníků pro rodiče vyplynul požadavek na vybavení počítači. Škola má vlastní tělocvičnu a školní hřiště, které je v zimním období upravováno a využíváno jako kluziště. Pro výuku německého jazyka na škole chybí vybavení video a audionahrávkami, které by žákům pomáhaly zvládnout správnou výslovnost a orientovat se v poslechu cizojazyčného textu.

Výukové prostory i členění a tempo sledovaných hodin většinou odpovídaly psychohygienickým zásadám.

Učitelé ve většině hospitovaných hodin sledovali účelně vytýčené vzdělávací cíle, jimž byla přizpůsobena i celková struktura hodin. Výuka byla vedena jasně, srozumitelně a přiměřeně věku a možnostem žáků. V hodinách byly využity skupinové i párové formy práce, samostatná práce a soutěže. V menší části sledované výuky byl realizován klasický styl vyučování s využitím poněkud stereotypních metod a forem práce. Diferenciace úkolů s ohledem na individuální schopnosti žáků ve většině hodin sledována nebyla. Ve všech hodinách žáci měli prostor pro diskusi i prostor k vyjádření vlastního názoru. Vyučovací čas byl využit efektivně a učivo bylo interpretováno věcně i odborně správně. Hodiny německého jazyka byly zaměřeny převážně na zvládnutí gramatického a lexikálního učiva. Systematické vedení žáků ke komunikativní kompetenci, k přirozené a jazykově správné reakci v běžných situacích a ke schopnosti aplikovat učivo v praxi většinou sledováno nebylo.

Učitelé vhodně a účelně motivovali žáky v úvodu i v průběhu hodin, snažili se vzbudit zájem o učivo a ukázat jeho užitečnost. Ve většině hospitovaných hodin využívali pozitivního posilování a navazovali na zkušenosti žáků. Výkony žáků byly hodnoceny během vyučování i v závěru hodin, vhodně byla zařazována rovněž motivující pochvala. V menší části sledované výuky bylo hodnocení výkonu poněkud neadresné, což někdy snižovalo jeho motivační efekt. Při zadávání úkolů učitelé vždy ověřovali pochopení úkolu ze strany žáků, upozorňovali na klíčová úskalí a poskytovali žákům pomoc.

Komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem byla na velmi dobré úrovni. Dohodnutá pravidla jednání byla akceptována a dodržována. Žáci vesměs projevovali k výuce pozitivní vztah a jejich názory byly respektovány. Výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře. Systematická snaha o rozvoj komunikativních schopností však byla sledována v menší míře.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly velmi dobré. Rovněž podmínky materiální a psychohygienické byly na velmi dobré úrovni. Personální zajištění sledovaných předmětů je vynikající.

Celkově byla kvalita vzdělávání v matematice, českém i německém jazyce velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel zpracoval koncepci rozvoje školy do roku 2002. Při jejím zpracování vycházel z podmínek a prostředí, ve kterém se škola nachází a zejména z analýzy současného stavu. Dlouhodobé plánování je zaměřeno na oblast výchovně vzdělávací, na vybavenost školy, opravy a údržbu budovy a volný čas dětí. Roční plán práce školy navazuje na stanovené koncepční záměry, zahrnuje plán pedagogických a provozních porad, cíle kontrolní

a hospitační činnosti ředitele (bez časového plánu), hlavní akce školy, stručný plán dalšího vzdělávání pracovníků a hlavní úkoly školy v oblasti výchovně vzdělávací. Avšak zejména v oblasti výchovně vzdělávací chybí konkretizace úkolů s uvedením termínů a osob zodpovědných za jejich splnění, což neumožňuje řediteli účinnou zpětnou vazbu. V plánu práce MŠ chybí specifikace obecných cílů na konkrétní podmínky školy. Krátkodobé měsíční plánování vychází z ročního plánu a plnění úkolů je každý měsíc vyhodnocováno na pravidelných provozních poradách.

Přes dílčí nedostatky je plánování funkční a je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou jasně vymezeny. Povinná dokumentace školy je vedena řádně a v souladu s příslušnou právní normou, zjištěné formální nedostatky byly odstraněny během inspekce. Řád školy obsahuje všechna ustanovení dle vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole a jsou v něm vhodně zakotveny nejen povinnosti, ale i práva žáků. Jako poradní orgán ředitele slouží pedagogická rada. Ze zápisů z pedagogických rad nebylo zřejmé projednání a schválení školního řádu a výroční zprávy pedagogickou radou. Výroční zpráva obsahuje všechny části předepsané osnovou v zákoně, je zpracována dostatečně informativní a přehlednou formou. Přenos informací směrem k pracovníkům školy je realizován především na poradách, důležité informace a materiály jsou vyvěšeny na nástěnce. Žáci jsou informováni o důležitých skutečnostech třídními učiteli. Rodiče získávají informace o prospěchu a chování žáků prostřednictvím žákovských knížek a deníčků, v případě potřeby jsou pozváni do školy individuálně. Klasické schůzky rodičů škola neorganizuje, jsou nahrazeny pravidelnými měsíčními schůzkami s třídními učiteli, s možností účasti rodičů ve výuce či individuálními konzultacemi. Tyto formy přenosu informací se velmi dobře osvědčily a jsou významným přínosem v oblasti spolupráce s rodiči. Osobní materiály žáků i zaměstnanců školy jsou bezpečně uloženy v kanceláři ředitele a tak zajištěny před zneužitím.

Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti a žáci školy se dle zájmu zapojují do soutěží (recitační soutěže, sportovní soutěže, aj.).

Organizování umožňuje účinné řízení školy a je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy uplatňuje především demokratický styl vedení lidí a vytváří podmínky pro využívání jejich tvořivosti a iniciativy. Podporuje rovněž účast pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích pořádaných akreditovanými organizacemi. Přínos získaných poznatků je vedením školy při hospitační činnosti sledován a na poradách projednáván se všemi učiteli. Vybavení školy odbornou a metodickou literaturou je dostatečné. Pracovníci školy jsou pravidelně hodnoceni při měsíčních poradách spolu s vyhodnocováním plnění úkolů pracovního plánu. Ředitel má zpracovaná kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků, která však mají poněkud obecný charakter. Systém pravidelného sebehodnocení školy je zaveden.

Ředitel vytváří velmi dobré podmínky pro další odborný růst učitelů a pro pozitivní posun v kvalitě jejich práce. Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře zahrnuje všechny důležité oblasti činnosti školy. Kontrola provozu školy je realizována pravidelně, systematicky a v souladu s plánem. Pedagogická dokumentace a práce třídních učitelů je ředitelem kontrolována

průběžně. Kvalita výchovně vzdělávacího procesu je sledována prostřednictvím hospitační činnosti, jejíž výsledky jsou s vyučujícími prokazatelně projednávány. Z hospitačních záznamů však není zřejmá analýza zjištěných nedostatků a přijatá opatření k nápravě, což neumožňuje řediteli systematicky sledovat posun v práci vyučujících. Počet realizovaných hospitací je z hlediska potřeby kontroly úrovně vzdělávací práce na škole a z hlediska objektivního hodnocení kvality práce jednotlivců dostatečný. Účinnost hospitační činnosti v oblasti kvality výchovně vzdělávací práce v mateřské škole však nebyla příliš patrná.

Vytvořené kontrolní mechanismy jsou funkční a ve většině oblastí zajišťují využití zjištěných poznatků pro pozitivní ovlivňování další práce školy. Jejich úroveň je velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy má stanovena jasná pravidla a přes dílčí nedostatky funguje efektivně. Rezervy zůstávají v účinnosti kontroly směrem ke zkvalitnění výchovně vzdělávací činnosti v mateřské škole.

Na základě zjištěných skutečností ČŠI hodnotí celkově řízení školy jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) b) c) d) e) f) g) h) j) l) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Povinná dokumentace ve smyslu § 45 b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. N29-36/2000/pří
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000
- Koncepce rozvoje školy
- Pracovní plán práce školy pro školní rok 2000/2001
- Dotazníky pro rodiče
- Personální dokumentace pracovníků školy
- Plán kontrolní a hospitační činnosti ředitele
- Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti ředitele

ZÁVĚR

Po stránce organizační i vzdělávací je realizace vzdělávacího programu zajištěna. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na ZŠ je velmi dobrá, kvalita výchovně vzdělávací činnosti v MŠ průměrná. Úroveň řízení školy je velmi dobrá.

Na základě zjištěných skutečností v jednotlivých oblastech ČŠI hodnotí činnost školy celkově jako velmi dobrou.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Zdeňka Nešetřilová v.r.
Člen týmu	Mgr. Hana Kališová	Hana Kališová v.r.

Ve Znojmě dne 9. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8.3.2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Otto Rapf	Otto Rapf v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Znojmo-referát školství	22.3.2001	35/2001-05092
Obec Trstěnice, okres Znojmo	22.3.2001	36/2001-05092

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.